

FROM SEED TO SEED

Educational films on seed production

TOHUM ÇIKARMA, TEMİZLEME, KURUTMA VE AYRIŞTIRMA

► Fermantasyon ve suyla temizleme yoluyla tohum çıkarma yöntemi

Fermantasyon işleminden geçirerek ve suyla temizleyerek tohum alma yöntemi domates ve salatalıklar için kullanılır. Fermantasyon, her bir tohumu çevreleyen ve onu uykuda tutan jelatinimsi kaplamanın ortadan kalkmasını sağlar.

Domates veya salatalık ortadan ikiye kesilir. Tohumlar, sulu kışkımlarla birlikte bir kavanoz yardımıyla çıkarılarak cam kavanoza konur. Gerek duyulursa biraz su eklenebilir.

Tohumlar zarar görmüş veya fermante olmuş sebzelerden alınmamalıdır. Her kavanoz türün ve çeşidin adı ile etiketlenir. Cam kavanoz, fermantasyon sürecini gözlemlemeye olanak sağlar.

Kavanozun kapağını çok sıkı kapatmayın. Sadece üzerini örtün ve sineklerden koruyun. Doğrudan güneş almayan 23° ile 30° arasında sıcak bir yere yerleştirin. Fermantasyon için gereken süre hava sıcaklığına ve fermantasyon ortamındaki nem miktarına bağlı olarak değişir.

Yava? yava? yüzeyde beyaz bir küf tabakası oluşmaya başlayacaktır. Daha düzenli bir fermantasyon sağlamak ve çok kalın bir küf tabakası oluşumunu önlemek için arada sırada karıştırman?z gerekir. S?v? içerisinde sebzenin etli kısmından yeterince mevcut değilse bir miktar ?eker eklemek süreci hızlandıracak ve zararlı küflerin oluşmasını engelleyecektir.

Fermantasyon süreci yakından izlenmelidir. Çok sıcak günlerde bu süreç 48 saatten az sürebilir. Çok uzun süre bekletilirse, art?k jelatinimsi yüzeyi bulunmayan tohumlar çimlenmeye başlar ve tohum olarak saklanamaz hale gelir.

Tohumlar kavanozun dibine çöküp de sebzenin etli kısmı ile kabuğundan parçalar suyun yüzeyine ç?kt???nda, jelatinimsi kaplamanın yok olma işlemi de tamamlanmış olur. Art?k tohumların temizlenme aşamasına geçilebilir. Bu aşamada bir süzgeç yardımıyla süzülen tohumlar akan suyun altında temizlenir.

► Fermantasyon olmadan suyla temizleme yöntemi

Fermantasyon yapmaksızın suyla temizleme işlemi patlıcan, balkabağı, kabak, kavun ve karpuz gibi sebzeler için kullanılır.

Tohumlar meyveden ç?karılır ve bir kevgir içinde akan su altında yıkanır. Tohumlar etli kısmından kolayca ayrılırsa, et parçaları tohumlar serbest kalana kadar 12 ila 24 saat suda bekletilebilir. Fermantasyonu önlemek için sıcak bir yere koymaktan kaçınmak gerekir. İşlemin ardından tohumlar gecikmeden kurutulmalıdır.

► Kurutma

Yıkama işleminden sonra tohumların hızlı bir şekilde kurutulması ihmal edilmemelidir. En fazla iki gün içinde kurumuş olmaları gerekir. Bunun için 23° ila 30° arasında bir sıcaklığa sahip iyi havalandırılan kuru bir yerde ince bir elek veya bir sat?h üzerine yerleştirmelisiniz.

Küçük miktarlardaki tohumlar için başka bir yöntem de onları yapışmayan fakat oldukça emici kahve filtrelerinden yararlanmaktır. Her filtreye en fazla bir tatlı kaşık tohum koymalısınız. Çeşit ve türün adını her filtreye kalıcı mürekkeple yazmayı ihmal etmeyin. Filtreler, sıcak, kuru ve iyi havalandırılan bir yere asılır. Tohumlar güneş ışığına maruz bırakılmamalı ve kesinlikle kağıt ya da peçete üzerinde kurutulmamalıdır, çünkü yapışkanlıklar ve ç?karımlar zor olur.

Kuruma sonrası çekirdekleri birbirinden ayırmak için ellerinizin arasında ovalayın.

► Tohumlar?n ayr???t?r?lmas?

Tohumlar al?nd?ktan sonra onlar? ay?rman?n farkl? yollar? vard?r. Sulu veya kuru yöntemlerden yararlan?labilir.

P?rasa, so?an gibi etle çevrili olmayan tohumlar su kullan?larak ayr???t?r?labilir.

?effaf bir kaba bol miktarda su dökülür ve tohumlar içine b?rak?l?r. Verimli tohumlar a???r çeker, onlar?n kab?n dibine çökmesi için su birkaç kez kar???t?r?l?r. Samanla birlikte yüzeyde kalan tohumlar bir kevgir ile al?n?r. Ard?ndan dibe dü?en tohumlar? toplamak için bir elekten yararlan?l?r. Bunlar?n derhal kurutulmaları? gerekir. Çok hafif olan tohumlar?n bu ?ekilde ayr?lmas? mümkün de?ildir.

Kuru ay?rma en yayg?n kullan?lan yöntemdir.

Elde ay?klanan büyük tohumlu sebzelerde, örne?in fasulyelerde, bozuk ?ekilli veya zarar görmü? tohumlar? ay?rman?z yeterlidir.

Tohumluklar?n dövüldü?ü veya ezildi?i durumlarda çer çöpün ay?klanmas? gerekir. Önce en büyük sap parçalar?n? tutan çok kaba bir elek kullan?l?r; tohumlar ve daha küçük parçalar bir kovaya dü?er.

??lem daha sonra tohumlar? tutan ve kalan sap parçalar?n?n geçmesine izin veren ince bir elek kullan?larak tekrarlan?r. Elek seçimi çok önemlidir; tohumlar? tutmal? ve mümkün oldu?unca fazla sap?n geçmesine olanak vermelidir.

Temizlemeyi bitirmek için tohumlar düz bir kaba dökülür ve hafif saplar? ay?rmak için üzerlerine hafifçe üflenir.

Tohumlar? ay?rmak için rüzgardan da faydalan?labilir. Yere büyük bir çar?af serilir. Üzerine tohumlar dökülürken rüzgar sap? saman? savurur. Bu i?lem çok ?iddetli rüzgar?n olmad??? bir günde yap?lmal?d?r, çünkü kuvvetli rüzgarlar her ?eyi darmada???n eder.

Küçük bir vantilatör veya kompresörden de yararlan?labilir, bu yöntem a???r tohumlarda etkilidir ancak çok hafif tohumlar uçup gidebilir.

Hangi yöntem kullan?l?rsa kullan?ls?n, her zaman bir miktar tohum kayb? ya?an?r.

Önemli olan tohumlar? ne kadar tohum ay?rmak istedi?inizi bilmektir.

Do?a o kadar cömerttir ki tohumlar? ço?altmaya ba?lad???n?zda, kendi bahçeniz için ihtiyac?n?z olandan çok daha fazla miktarda tohum elde etti?inizi k?sa sürede anlayacaksınız. Kesinlikle bütün tohumlar? saklamaya çal???mav?n, elinizdeki bol bol yeterli olacaktır.

Longo mai

civique
forum.org